

գործածեն անջնջելի իւղ կոչուած նիւթն՝ որ հանքային իւղէն կեղւէ, մինչդեռ արդ գտան գիպուածով որ կաթսաներ մաքրելու օգտակար է, և երկաթուղեաց ընկերութիւնն մեծ քանակութեամբ կը գնէ այս նիւթէս, և վառելու իւղէն աւելի կը ծախուի:

Այսոյ ծխոյն 'ի կրագ փոխարկիլն. — Մալթէզէ, Նէապօլոյ անուանի ուսուցչաց մին, վերջերս ուսումնական գրուածք մի 'ի լոյս ընծայեց, զոր մենք հոս կը համառօտենք:

Շոգեկառաց և շոգենաւուց ծխաններէն բարձրացող ծուխն, որ և օդը կ'ապականէ, կրնայ իբր լուսաւորութեան կազ գործածուիլ եթէ ժողովներ զայն և փոխարկենք 'ի կազ՝ շոգեչարժ գործւոյն մերձ գտնուող խտացուցիչ կաթսայի մը մէջ: Նոյն հեղինակը կ'առաջարկէ, որ կառատորմի (train) մեքենային հետ կազաչափ կառք մը միացած գտնուի, և այս կազաչափէն քառուէ խողովակաց ձեռք բաշխուի կազն միւս կառաց. միայն թէ կառատորմին ծածանմունքն և շարժմունքն չալլայլեն կամ չխորտակեն խողովակները կամ հաղորդակցութեան ծորակները:

Այսպէս ահաւասիկ կ'ապացուցանէ Մալթէզէ խնայողական և արուեստական օգտակարութիւնքն որ այս նիւթէս կրնայ քաղուիլ:

Կը խօսի դարձեալ իւր գրուածքին մէջ, թէ ինչպէս ամխոյ անկատար կիզմամբն՝ մեքենայից ծխանէն ելած այն նուրբ փոշին կ'ալլայլէ և կը ցամքեցնէ ինկած տեղեաց երկրին հիւթերը: Կը ցուցնէ թէ աւանման բարիք մ'եղած կ'ըլլայ ճանապարհորդաց, եթէ իւր այս առաջարկը գործադրուի. մանաւանդ երբ բռնադատուած են շոգեկառք երկար ժամանակ գետնափոր ճամբաներէ անցնիլ, ուր օդը արդէն իսկ ապականեալ լինելով՝ կ'ըլլայ ևս փաստակար կենաց:

ՄԱՆՐԱԼՈՒՐՔ

Գերմանիոյ բանակին ահաւոր հրացանը. — Փարիզու ժժ Դարը XIX Siècle Գերմանիոյ բանակին գործածած նոր կրկնարձակ հրացանին վրայ հետեւալ գիտողութիւնքը կ'ընէ:

Կրկնապատ է հրացանին եղէգը, և այս առաւելութիւնս կ'արգելու եղէգին սաստիկ ջերմանալը և անկից ստեպ յառաջ եկած տխուր և ձախորդ հետևանքները: Հրացանին բուն ընդունարանը յետ իւրաքանչիւր հարուածի՝ ակնթարթի մէջ կ'ընդունի հինգ այլ նոր փամփուշտներ: Գնդակին բովանդակ հասողութիւնն է 3800 մէգր: Այս հրացանիս գնդակին թափանցողութեան կամ ծակելու մեծ զօրութեան պատճառաւ՝ գործածող գունդք նորանոր փորձեր և հրահանգներ պիտի ընդունին:

Հրդեհից առջևը առնելու ամենապարզ միջոց մը: — Այս վերջին ժամանակներս ամենապարզ և ամենադիւրին միջոց մը գտնուեցաւ հրդեհից առջևը առնելու համար:

Պէտք է առնուլ գրեթէ 10 քիլոկրամ սովորական աղ, 5 քիլոկրամ աւշակուտ աղ (sel ammoniac), և բովանդակը լուծել սովորական ջրոյ մէջ՝ որ 30 լիտրէն քիչ մ'աւելի ըլլայ: Երբ այս աղերս լաւ մը լուծուին, պէտք է դնել զայն աղէկ փակուած շիշերու մէջ, և անոնցմէ մի մի կամ երկու հատ պահել իւրաքանչիւր սենեկացի մէջ: Երբ յանկարծ հրդեհ մը պատահի, ուրիշ բան չի մնար ընել՝ բայց միայն կրակին մէջ նետել այն շիշերէն մին կամ երկուսը այնքան ուժով, որ կրակին մէջ ինկնալով խորտակի. և այսպէս իսկոյն հրդեհին առջևը կ'առնուի:

Երկարուողոյն նոր կառք մը: — Մոսկուայի լրագրին մէջ կը կարդանք հետեւեալն: Այս օրերս 'ի Ռուսիա երկաթուղւոյ պաշտօնարանին պիտի ներկայանայ նոր կառքի մը ծրագիրն. այս նոր կառքը նախընթացներէն ամենէն չի տարբերիր թէ ըստ արտաքինոյն և թէ ըստ ներքին բաժանմանց և շինութեան. միայն տարբերութիւնը յայտնաւորուած է որ այս նոր կառքին ձեղունը և կողերը չարժուէն են առանձին մեքենական կազմածքով մը, որ շատ դիւրաշարժ է և 'ի գործածութեան ամենադիւրին: Արդ. համարինք երբ երկու կառախումբ բաղխին ընդ միմեանս և առաջին կառքերը կործանին, վերջը գտնուող ճանապարհորդաց կռուաց կողերը և ձեղունը բացուելով, ճանապարհորդք ակնթարթի մէջ կրնան իրենց զիրենք կառքէն զուրս նետել. և այսպէս թերեւս բաղխման ձախորդ դիպուածոց մէջ զոհերու մեծագոյն մաս մը անվնաս ազատի:

Չոյց մը ձեռնոցէ պատձառեալ մահ: — Ի Պետրպուրգէ վերջերս կ'իմանանք տարօրինակ մահուան մը լուրը: Օրիորդն Ս... պարահանդիսի մը երթալէն առաջ երբ կարգի կը դնէր իր արդուզարդն, հուսկ յետոյ անցուց ձեռքը նաև իր նոր գնած զոյգ մը կաշեայ ձեռնոցը. և ահա յետ քանի մի վայրկեանի բազկաց սաստիկ տկարութիւն և ցաւ զգաց: Բաշորդ օրը ձեռքերը և թեկերը լեցուեցան վէրքերով. կոշեալ բժիշկք իսկոյն քննելով՝ հաստատեցին որ օրիորդին արիւնը թունաւորուեր է: Շարաթ մը վերջը յետ զարհուրելի ցաւերու վախճանեցաւ օրիորդը. կ'ենթադրեն բժիշկք որ այն կենդանին, որոյ մորթէն շինուած էին այն ձեռնոցները, հարեալ ըլլայ 'ի ժանտամահէ: